

POLITIET

MOTTATT
1 0 SEPT 2013

Politidirektoratet
Postboks 8051 - Dep
0031 OSLO

POLITIDIREKTORATET	
1 0 SEPT. 2013	
Arkiv 08-13	Arkivkode 008
Saksnr. 13/2185	Dok. nr. 30

<i>Deres referanse</i>	<i>Vår referanse</i>	<i>Dato</i>
NOU 2013:9 13/0082 AaS	2013/00585-2 011.0	09.09.2013

Høring - NOU 2013:9 Ett politi - rustet til å møte fremtidens utfordringer

Gudbrandsdalen politidistrikt er enig i hovedkonklusjonene i analysen og mener at dokumentet er et bra utgangspunkt for videreutvikling av norsk politi.

Forslaget har en struktur- og en kvalitetsdel. Som vi ser det, må strukturen endres, for at man skal få til kvalitetsreformen.

Hovedpunkter

- Reduksjon av antall distrikter

Antall distrikter bør reduseres vesentlig. Vi støtter forslaget om en regionsmodell og er enige i at de andre modellene ikke tilfredsstillende kriteriene for robusthet i tilstrekkelig grad. Samtidig avviser vi fylkesmodellen, da den ikke vil gi særlig forbedring av dagens tilstand. Et Oppland politidistrikt vil på ingen måte oppfylle kravene til robusthet.

- Mindre politisk styring av politiet

Det bør bli mindre politisk styring av politiet. En forutsetning for å innføre regionsmodellen bør være at Politidirektoratet gis fullmakt til å bestemme driftsenhetsstrukturen. Nåværende driftsenhetsstruktur kan ikke opprettholdes, hvis man innfører regionsmodellen og ønsker et mer effektivt politi. Fremtidig driftsenhetsstruktur må bestemmes på bakgrunn av politifaglige argumenter – ikke distriktpolitikk.

- Større fokus på kjerneoppgavene

Forholdene bør legges til rette for at politiet kan ha større fokus på

Gudbrandsdal politidistrikt

kjerneoppgavene; opprettholdelse av lov og orden, forebygge og forhindre straffbare handlinger, beskytte borgerne og deres lovlige virksomhet samt etterforske og straffeforfølge lovbrudd.

Dette betyr at oppgaveporteføljen til politiet bør gjennomgås og reduseres. Vi bør samtidig beholde de tilleggsoppgavene som støtter opp om kjerneoppgavene for eksempel våpenforvaltningen.

I denne omgang bør det treffes en beslutning om at oppgaveporteføljen skal gjennomgås nøye for å vurdere grundig hvilke oppgaver som skal tas ut og hvilke som skal beholdes. Noen av tilrådingene i analysen bør kanskje vurderes på nytt. For eksempel bør man muligens vurdere på nytt om politiet også i fremtiden skal være ansvarlige for utlendingsforvaltningen.

- Effekt

De skisserte endringer vil etter vårt syn medføre at politiet kan bli mer effektivt og at kvaliteten på arbeidet generelt kan bli bedre.

Distriktene blir mer selvgående og vil være mindre avhengig av bistand. Man vil for eksempel bli i stand til å styre større operative aksjoner på en bedre måte.

Endringen vil medføre en mer ensartet og lik tjenesteutførelse, ved at det ikke er så mange politimestere/distrikter å samordne. Dette vil for eksempel gjøre det enklere å bekjempe den grenseoverskridende kriminaliteten. Etableringen av større fagmiljøer vil medføre at distriktene får flere spesialister, og håndteringen av komplekse og store saker vil kunne holde en høyere kvalitet.

Endringen vil selvsagt også medføre en frigjøring av administrative ressurser som kan brukes til politiets kjernevirksomhet.

- Nærpoliti

Hvis man innfører regionsmodellen og antall driftsenheter/tjenestesteder reduseres vesentlig, vil det være pedagogisk vanskelig å få forståelse for at nærpolitiet styrkes. Vi deler allikevel analysens synspunkt på at en reduksjon av antall tjenestesteder vil medføre at vi bruker mindre ressurser til administrativ arbeid som i stedet kan brukes til operativt politiarbeid. Vi vil kunne få flere politifolk ut i patruljene, samtidig som de kan settes i stand til å gjøre mer etterforskningsarbeid i bilen ved innføring av bedre digitale verktøy.

Det vil dog være noen utfordringer rundt dette temaet. På sikt vil det kunne medføre dårligere lokalkunnskap. Det er også en fare for at tjenesten vil sentraliseres til der hvor det er flest oppdrag. På sikt vil det sannsynligvis også medføre et endret bosetningsmonster blant politifolk, ved at de bosetter seg rundt de store tjenestestedene, hvor jobbtilbudene er størst.

- Tidsfaktoren

For hele organisasjonen og ansatte sin skyld bør prosessen gå raskt. Vi ser det som

svært viktig at man forsøker å holde seg til den skisserte tidslinja i analysen, og at de nødvendige beslutningene vedrørende struktur fattes i vårsesjonen 2014, slik at ny distriktsstruktur kan være på plass 1. januar 2015. Samtidig bør man fatte beslutningene som skissert i kulepunkt 2 og 3 (større fullmakter til POD og en beslutning om gjennomgang av oppgaveporteføljen med tanke på reduksjon).

Øvrige kommentarer om analysen

Drøftinger

Vi savner generelt mer utførligere drøftelser, samtidig som vi ser at utvalget hadde dårlig tid til disposisjon.

Etter vår mening bærer dokumentet noe preg av at medlemmene i gruppa synes å være forutinntatt av hva som skal til for å få et bedre politi.

Argumentene som fremføres synes stort sett å være de argumentene som støtter opp om et ønsket resultat. Argumenter som drar i motsatt retning er gjennomgående i vel liten grad berørt.

Kriteriene som er valgt for robuste distrikter

Kriteriene som er lagt til grunn for etablering av robuste politidistrikter er vi stort sett enige i. Vi mener allikevel at enkelte av kriteriene er satt for lavt i forhold til hvor store regioner de er ment å betjene. Vi kan for eksempel ikke se at 9 innsatsledere er tilstrekkelig, spesielt ikke på store geografiske områder. Det hjelper lite med en innsatsleder på jobb i for eksempel Bodø, hvis man får en skarp hendelse i Tromsø eller Finnmark. En org. krim. enhet på 20 personer vil heller neppe være særlig robust.

Inndeling av regionene

Vi er stort sett enige i de kriteriene som det er ønskelig at distriktene bør oppfylle. Kriteriene har muligens allikevel noen uheldige virkninger for regionsinndelingen mellom Oslo og bla. Region Øst.

Etter vårt skjønn har ønsket om å lage mest mulig like regioner og forhindre at Oslo blir for stor, kanskje gått på bekostning av det som rent polisiært muligens er den beste løsningen.

I følge analysen skal Region Øst gå fra Svinesund til Trøndelag noe som gir et meget stort spenn i forhold til samfunnsforhold, bosetning, geografi, kriminalitetsbilde, beredskap etc. Men det mest spesielle, er at regionen nærmest vil få Stor-Oslo i midten. Dette gir store utfordringer på mange måter.

Kriminalitetsbildet i Oslo er komplekst. Mange av de kriminelle i Oslo enten bor eller utfører kriminalitet i tilgrensende kommuner i Akershus for eksempel Lørenskog, Strømmen og Oppegård. Det er heller ikke noe klart skille i bebyggelsen mellom Oslo og disse kommunene. Bebyggelsen glir over i hverandre.

Den foreslåtte regionsinndelingen gir derfor flere utfordringer – både i forhold til etterforskning og beredskap.

Ved kritiske situasjoner i Akershus vil det sannsynligvis være både raskere og mer effektivt å få bistand direkte fra ressurser i Oslo for eksempel Beredskapstroppen, enn det vil være å få bistand fra en UEH – enhet i Region Øst. Bistandsenhetene i Oslo vil ofte være bare få minutters kjøring fra de store befolkningssentrene i Akershus.

Etterforskningsmessig er det også et problem at mange av de kriminelle i Oslo opererer som skissert ovenfor, på tvers av kommunegrensene. Straffesakene i Akershus har ofte sterke knytninger til kriminelle i Oslo. Omvendt vil ofte straffesakene i Oslo bli utført av kriminelle som bor i Akershus. Etter vårt syn blir det derfor enklere å koordinere etterforskningen i ”Stor-Oslo”, hvis Oslo og Akershus blir ett politidistrikt.

Ved at Oslo har de nasjonale bistandsressursene og de største personellressursene også etter en eventuell opprettelse av Region-Øst, vil vi peke på at det muligens ville vært fornuftig at hovedstaden gis ansvaret for landets hovedflyplass. En alvorlig hendelse på Gardermoen OSL vil kreve betydelige ressurser.

På mange måter er det mindre avstand mellom Østfold og Oslo enn mellom Innlandet og Østfold – ikke bare geografisk. Størstedelen av smuglergodset inkludert narkotika som kommer til Oslo, smugles inn over Svinesund. Dette betyr at mye av den organiserte kriminaliteten i Oslo har sterke forgreininger nedover i Østfold. Dette kan tale for at også Østfold bør inngå i et nytt Stor-Oslo politidistrikt.

Argumentet mot at deler av Akershus og Østfold skal inngå i et nytt Stor-Oslo politidistrikt, er som nevnt, at det vil bli et ekstremt stort og dominerende politidistrikt, samtidig som Region-Øst ikke lengre vil være bærekraftig i forhold til kriteriene i Politianalysen.

Hvordan regionsinndelingen mellom Stor-Oslo og Region Øst skal være, vil etter vårt syn bli et valg mellom etablering av mest mulig like regioner/politidistrikter og hva som muligens er best rent politifaglig.

Nasjonale bistandsressurser

Etter at det er bestemt hvor mange politidistrikter man skal ha i fremtiden, er vi helt enig i at man må gjennomgå særorganene og vurdere hvor mange som skal bestå, i hvilken form og hvilke oppgaver de skal ha. I forbindelse med dette vil det etter vår mening også være naturlig å vurdere hvem som skal ha ansvaret for de nasjonale bistandsenhetene – Stor-Oslo politidistrikt eller et særorgan.

Omstillingskostnader

Vi har ikke mulighet til å beregne omstillingskostnadene særlig inngående utover det som står i analysen med vedlegg. Vi er allikevel av den oppfatning at utvalget har beregnet omstillingskostnadene for lavt. Dermed er også gevinstberegningen vel optimistisk.

Omstillingskostnadene knyttet til for eksempel overtallige ledere inkludert overtallige politimestere samt ansatte på operasjonssentralene er etter det vi kan se satt til null. Det tror vi neppe er realistisk.

PST

I analysen står det ingenting om hvilke konsekvenser en endring av strukturen får for PST, men vi ønsker å knytte et par kommentarer til dette fagfeltet allikevel.

Vi mener at PST strukturen bør tilpasses en eventuelt endret struktur i det ordinære politi, og at de nye store distriktene også i fremtiden sannsynligvis bør ansvarliggjøres for PST – oppgavene. Ved innføring av en regionsmodell, bør det være mulig å ha relativt robuste PST-enheter i de enkelte regionene, og at de ikke fratras ansvaret for PST oppgavene som foreslått i Traavikrapporten,

Viktigste konklusjoner

- Antall distrikter bør reduseres vesentlig.
- Det bør bli mindre politisk styring av politiet. Politidirektoratet bør gis fullmakt til å bestemme driftsenhetsstrukturen.
- Forholdene bør legges til rette for at politiet kan ha større fokus på kjerneoppgavene. Oppgaveporteføljen til politiet bør gjennomgås grundig med tanke på å redusjon.
- Det må bli en rask avklaring av disse punktene.

Arne Hammersmark
politimester